

CAMFiC AL DIA
L'actualització en AP

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

POSADA AL DIA EN TRACTAMENT PER DESHABITUACIÓ TABÀQUICA

Dr. Pere García

Metge Família. EAP Casernes BCN 9I
GdT GRAPAT (Grup d'AP d'Abordatge al Tabaquisme)

SENSE CONFLICTES D'INTERÈS

Bases d'intervenció per deixar de fumar en Atenció Primària

1. Tractament no farmacològic: Registre, Consell Breu, Entrevista motivacional, Intervenció intensiva individual o grupal.
2. Tractament farmacològic.

Tabla 1 Comparación de número necesario de personas a tratar (NNT) para prevenir un fallecimiento. (El tratamiento del tabaquismo dura entre 3 y 6 meses mientras que el tratamiento con estatinas o antihipertensivos dura toda la vida)

Comparación NNT intervención	Resultado	NNT
<i>Tratamiento multicomponente del tabaquismo más:</i>		
Terapia sustitutiva de nicotina	Abandono a largo plazo/ muerte prematura	23/46
Bupropión	Abandono a largo plazo/ muerte prematura	18/36
Vareniclina	Abandono a largo plazo/ muerte prematura	10/20
Citisina	Abandono a largo plazo/ muerte prematura	10/20 ^a
<i>Tratamiento de hipercolesterolemia en prevención primaria</i>	Prevenir una muerte en 5 años	107
<i>Tratamiento de la HTA ligera/moderada</i>	Prevenir un ictus o una muerte por infarto de miocardio en un año	700
<i>Cribado del cáncer de cérvix</i>	Prevenir una muerte en 10 años	1.140

^a Estimación.

Fuente: elaboración propia basada en van Schayck et al.⁷.

Córdoba García R, Camarelles Guillem F., Nuevos fármacos financiados para la deshabituación del tabaco [New drugs financed for smoking cessation]. Aten Primaria. 2023 Aug;55(8):102647. Spanish. doi: 10.1016/j.aprim.2023.102647. Epub 2023 May 9. PMID: 37167757; PMCID: PMC10188541.

Fàrmacs de primera línia disponibles actualment:

- Teràpia Substitutiva Nicotina (TSN)
- BUPROPIÓ
- CITISINA
- VARENICLINA (probablement disponible a partir juny 2024)

Què sabem respecte a?

Vapejadors/e-cigarretes

TSN : Substituir cigarretes per nicotina i anar reduint dosi

Pegats, Xiclets, Comprimits i esprai bucal

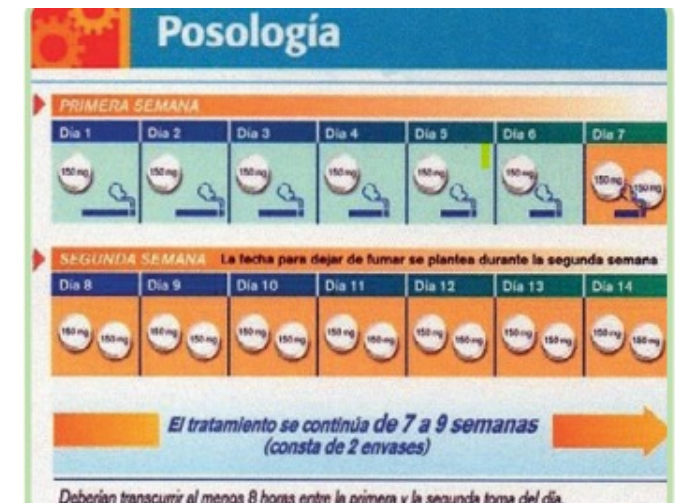
- No estudis nous rellevants. Validada prèviament seguretat i eficàcia
- **Eficàcia major si TSN combinada (oral + percutània)**
- **Evitar "infradosificació", donat és causa habitual de "no efectivitat"**
- **No finançada** cap de les presentacions (tret de dispensació gratuïta, habitualment de pegats, durant ingrés hospitalari en molts hospitals habitualment , no a l'alta). No cal recepta
- Duració mínima 2 mesos

Bupropió:

Antidepressiu amb acció dopaminèrgica i adrenèrgica

- No estudis nous rellevants, provada prèvia eficàcia i seguretat
- **Posologia: 1a set 1c/matí i a partir de 2a setmana 1c/matí i una tarda (intentar separar-los mínim 8h i la 2ª presa del dia abans de les 18h per evitar insomni) Duració tractament 8-12 setmanes**
- Evitar en antec TCE i disminució lliandar convulsiu
- **Finançat segons condicions (*)**

Citisina/citisiniclina:

És un alcaloide d'origen vegetal que, al igual que la vareniclina, s'uneix selectivament a receptors nicotínics de acetilcolina $\alpha 4\beta 2$, que intervenen en la dependència de la nicotina. Agonista parcial

- Molècula similar Varenicline
- Eficàcia similar Varenicline? * i probable més que TSN i Bupropion
- **Actual pauta comercialitzada 1,5mgr/comprimit amb inici 6c/d i, després, pauta descendent fins completar 25 dies de tractament. Dos marques comercialitzades amb mateixes característiques.**
- Probablement pautes diferents (més llargues i amb menys preses diàries) puguin augmentar eficàcia i siguin ben tolerades**, però no en fitxa tècnica i no prou estudis avalin pel moment
- **NO estudis de situacions especials... però pràctica clínica no ha detectat contraindicacions rellevants**
- **Finançat segons condicions (*)**

**Rigotti NA, Benowitz NL, Prochaska J, Leischow S, Nides M, Blumenstein B, Clarke A, Cain D, Jacobs C. Cytisinicline for Smoking Cessation: A Randomized Clinical Trial. JAMA. 2023 Jul 11;330(2):152-160. doi: 10.1001/jama.2023.10042. PMID: 37432430; PMCID: PMC10336611.

Cytisinicline for Smoking Cessation: A Randomized Clinical Trial*

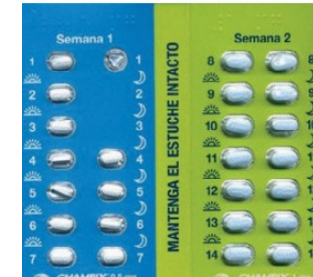
- ❑ 3 grups:
  - ❑ Citisina 3mgr/3 vegades dia durant 6 setmanes + 6set placebo acebo
  - ❑ Citisina 3mgr/3 v dia durant 12 setmanes
  - ❑ Placebo
- ❑ En tots els casos intervenció conductual
- ❑ De 810 participants aleatorios (edad media, 52,5 años; 54,6% mujeres; media de 19,4 cigarrillos fumados diariamente) 618 (76,3%) completaron el ensayo
- ❑ **Més eficaç que placebo tant 6 com 12 set a 3mgr/3v al dia, y probable més 6 que 12 set**
- ❑ **Només 2,9% abandonament Citisina per Efec 2aris (No efectes greus)**

Però, més eficaç que pauta comercialitzada????
Però, per què no comercialitzen aquestes dosis????

*Rigotti NA, Benowitz NL, Prochaska J, et al.
Cytisinicline for Smoking Cessation: A Randomized
Clinical Trial. JAMA. 2023;330(2):152–160.
doi:10.1001/jama.2023.10042

Vareniclina

- És Agonista parcial receptors Nicotínics
- Eficàcia similar Citisina (o més), probable més que TSN i Bupropió*.
- Sortirà com a EFG.... previsió 2n trimestre 2024
- Pauta: kit inici (dosis creixent 1a setmana) + 1mgr 2 vegades al dia fins a completar 12 setmanes (es pot prorrogar però no finançat)
- En principi, tornarà a estar finançat* en mateixes condicions (i probable menor preu que prèviament)
- Possible ús en deshabitació vapejadors nicotina**

*Patel AR, Panchal JR, Desai CK. Efficacy of varenicline versus bupropion for smoking cessation: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. Indian J Psychiatry. 2023 May;65(5):526-533. doi: 10.4103/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry_218_22. Epub 2023 May 15. PMID: 37397838; PMCID: PMC10309263.

**Caponnetto P, Campagna D, Ahluwalia JS, Russell C, Maglia M, Riela PM, Longo CF, Busa B, Polosa R. Varenicline and counseling for vaping cessation: a double-blind, randomized, parallel-group, placebo-controlled trial. BMC Med. 2023 Jul 5;21(1):220. doi: 10.1186/s12916-023-02919-2. PMID: 37403047; PMCID: PMC10321010.

La versión genérica del Champix estará disponible en farmacias antes de abril, una vez se acuerde el precio que asumirá el Estado (el Champix costaba 360 euros en farmacias). El Comité de Medicamentos de Uso Humano de la AEMPS dio vía libre al **fármaco fabricado por Laboratorios Normon el 16 de enero.**

detectarse la presencia de nitrosamina en el proceso de fabricación y recomendase en su lugar otras alternativas farmacológicas antitabáquicas: la cistina, el bupropión o la Terapia Sustitutiva de Nicotina (TSN) -parches, tabletas, chicles o inhaladores-.

La versión genérica del Champix estará disponible en farmacias antes de abril, una vez se acuerde el precio que asumirá el Estado (el Champix costaba 360 euros en farmacias). El Comité de Medicamentos de Uso Humano de la AEMPS dio vía libre al **fármaco fabricado por Laboratorios Normon el 16 de enero.**

Vareniclina (VAR) es un medicamento usado en la dependencia tabáquica que actúa sobre los receptores nicotínicos y que se administra en forma de pastillas por vía oral durante 12 semanas y comienza dos semanas antes de dejar el tabaco.

El fármaco tiene un doble efecto sobre los sistemas de recompensa que activa el organismo en respuesta a la adicción a la nicotina. Por un lado, mantiene unos niveles suficientes de **dopamina** como para evitar los síntomas de abstinencia, y por su efecto antagonista, evita la sensación de recompensa que produce fumar.

VARENICLINA VS CITISINICLINA

Cytisinicline for Smoking Cessation: A Randomized Clinical Trial*

- ❑ 25 dies Citisina (pauta actual) vs 12 set Vareniclina (pauta habitual): (+ de 700 pacients per grup)
  - **No demostra. No inferioritat de Citisina**

Cytisine versus varenicline for smoking cessation in New Zealand indigenous Māori: a randomized controlled trial**

- ❑ Allargant Citisina 2c/d fins 12set vs 12 set Vareniclina (pauta habitual):
  - "Un assaig controlat aleatori va trobar que **Citisina era al menys tant efectiva com la Vareniclina per fer suport en abstinència de fumar en indígenes maoris.**"

*Courtney RJ, McRobbie H, Tutka P, Weaver NA, Petrie D, Mendelsohn CP, Shakeshaft A, Talukder S, Macdonald C, Thomas D, Kwan BCH, Walker N, Gartner C, Mattick RP, Paul C, Ferguson SG, Zwar NA, Richmond RL, Doran CM, Boland VC, Hall W, West R, Farrell M. Effect of Cytisine vs Varenicline on Smoking Cessation: A Randomized Clinical Trial. JAMA. 2021 Jul 6;326(1):56-64. doi: 10.1001/jama.2021.7621. PMID: 34228066; PMCID: PMC8261608.

** Walker N, Smith B, Barnes J, Verbiest M, Parag V, Pokhrel S, Wharakura MK, Lees T, Cubillos Gutierrez H, Jones B, Bullen C. Cytisine versus varenicline for smoking cessation in New Zealand indigenous Māori: a randomized controlled trial. Addiction. 2021 Oct;116(10):2847-2858. doi: 10.1111/add.15489. Epub 2021 May 4. PMID: 33761149; PMCID: PMC8519028.

*Criteris per finançament actualment a Espanya de fàrmacs per ajudar a deixar de fumar (NOMES: Bupropió (Zyntabac®), Citisina (Todacitan® i Recigarum®), Vareniclina EFG)

- Medicament indicació finançada només: està indicat en adults per al tractament de la dependència tabàquica i reducció de l'ansietat per la dependència a la nicotina en **fumadors que estiguin disposats a deixar de fumar.**
- Els pacients han d'estar **inclosos en un programa d'ajut (individual i/o grupal)** de deshabitució tabàquica.
- El finançament estableix que els pacients han de tenir **motivació expressa per deixar de fumar**. **Finançament no és el mateix que indicació!!!!!! Pot estar indicat, però no finançat per any,** han de fumar **10 cigarretes o més al dia** i, a més, tenir un **alt nivell de dependència** qualificat pel test de **Fagerström** (**5 punts o més** en la forma **breu** del test, **7** o més en la forma **extensa** del test).
- **Es finança un intent anual**
- "La prescripció d'aquest medicament es restringeix a els/les metges professionals que així es defineixin en el programa de deshabitució tabàquica en cada CCAA/INGESA o Mutualidad."..... **a Catalunya tots i totes els metges/ses AP del sistema públic de salut** (perquè formen part del PAPSF)

Preu de medicació per deixar de fumar:

- Calcular aprox. per **fumador/a 1 paquet/d**

	Preu al mes	Tractament sencer sense finançament	I a l'any??
Xiclets	Aprox. 170-220€*	Aprox. 320-440€ * (8set)	
Pegats	Aprox. 110€*	Aprox. 230€ *(8set)	
CITISINA	112€	112€ (25d)	
BUPROPIO	26€	78 € (12set)	
VARENICLINA EFG	55€**	166€** (12set)	
TABAC "ros "	135-150€	400-450€ als 3 mesos	>1642€

*Depèn de la marca i quantitat de xiclets/pegats de cada paquet

**Segons Ministerio de Sanidad, encara no comercialitzat

Compte!!! Estudis parlen d'eficàcia... però la majoria dels estudis amb finançament de la indústria i amb alt risc de biaix.

Pharmacological and electronic cigarette interventions for smoking cessation in adults: component network meta-analyses

Nicola Lindson¹, Annika Theodoulou¹, José M Ordóñez-Mena¹, Thomas R Fanshawe¹, Alex J Sutton², Jonathan Livingstone-Banks¹, Anisa Hajizadeh¹, Sufen Zhu¹, Paul Aveyard¹, Suzanne C Freeman², Sanjay Agrawal³, Jamie Hartmann-Boyce¹ PMID: 37696529 PMCID: PMC10495240 DOI: 10.1002/14651858.CD015226.pub2

"Les intervencions més efectives van ser els cigarrets electrònics de nicotina"... Però, "D'aquests 318, considerem que 51 tenien un risc general baix de biaix, 104 un risc alt i 164 un risc poc clar, i 118 van informar de finançament de la indústria farmacèutica o de cigarrets electrònics/tabac."

Electronic cigarettes for smoking cessation

Jamie Hartmann-Boyce¹, Nicola Lindson¹, Ailsa R Butler¹, Hayden McRobbie², Chris Bullen³, Rachna Begh¹, Annika Theodoulou¹, Caitlin Notley⁴, Nancy A Rigotti⁵, Tari Turner⁶, Thomas R Fanshawe¹, Peter Hajek⁷ Affiliations expand PMID: 36384212 PMCID: PMC9668543 DOI: 10.1002/14651858.CD010216.pub7

"Es van incloure 78 estudis completats, que representaven a 22.052 participants, dels quals 40 eren ECA. ... Dels estudis inclosos, 10 (tots menys 1 van contribuir a les nostres comparacions principals) es van qualificar com de baix risc de biaix en general, 50 com d'alt risc general (inclosos tots els estudis no aleatoris) i la resta com de risc incert."

O valoren resultats diferents de l'abstinència com p. ex "reduir al 50% el nombre de cigarretes a curt termini"

VAPEJADORS/E-CIGARRETES... SON TRACTAMENT O PROBLEMA?

- Augment incidència **Asma*** i **Pneumonitis**
- **Disfunció Cardiovascular***
- Promouen **agregació plaquetària /Trombosis***
- Disfunció erèctil
- **Alt. epigenètiques** en cel. de boca, similar a les dels fumadors **

*Mears MJ, Hookfin HL, Bandaru P, Vidal P, Stanford KI, Wold LE. Electronic Nicotine Delivery Systems and Cardiovascular/Cardiometabolic Health. *Circ Res.* 2023 Apr 28;132(9):1168-1180. doi: 10.1161/CIRCRESAHA.123.321565. Epub 2023 Apr 27. PMID: 37104558; PMCID: PMC10154046.

**Herzog C, Jones A, Evans I, Raut JR, Zikan M, Cibula D, Wong A, Brenner H, Richmond RC, Widschwendter M. Cigarette smoking and e-cigarette use induce shared DNA methylation changes linked to carcinogenesis. *Cancer Res.* 2024 Mar 19. doi: 10.1158/0008-5472.CAN-23-2957. Epub ahead of print. PMID: 38503267.

Nous fumadors/es: 54,6%
dels i les estudiants de 14-
18anys ha consumit alguna
vegada e-cigarretes.
(44,3% en 2021 i 20,1% en 2016)
(Enquesta ESTUDES2023)

Presència tòxics:

- Nicotina
- Butanodinona (bronquiolitis i toxicitat nrl)
- Saboritzants augmenten l'estrès oxidatiu
- Acroleina i Formaldehido, Acetol, compostos nitrogenats
- Presència CO,
- ... i fins a 17000 components

Brosa Electrònica

Frino-García, A., Hernández-Gonzalez, F., Rodas, N. P., Noboa-Sevilla, M., Caballería-Lamelas, E., Alsina-Restoy, X., ... & Sellarés-Torres, J. (2023). Electronic waste from e-cigarettes with and without nicotine. Are we moving in the right direction?. *Tobacco Prevention & Cessation*, 9(Supplement).

En general, si nos referimos al conjunto de trabajos sobre los e-cigs se ha podido comprobar que el **36,7% de los trabajos favorables a los e-cigs tienen conflictos de intereses** mientras de los no favorables se detectan en el 5,4%

Puntos para una lectura rápida

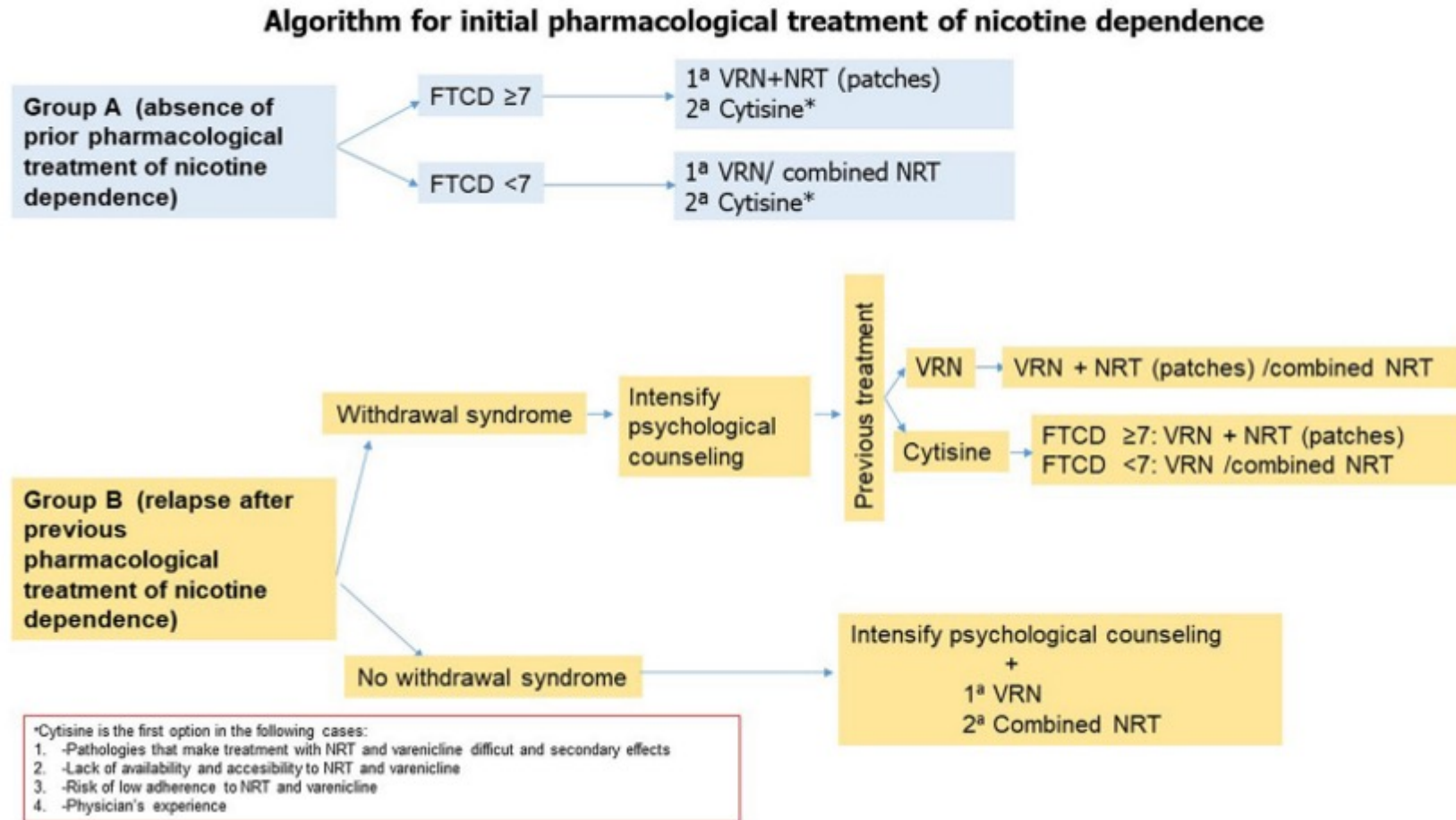
- Los DSLN son sistemas de administración de nicotina que se caracterizan por el calentamiento del líquido que contienen nicotina y aromatizantes produciendo un aerosol que es inhalado por la persona consumidora.
- En su composición se puede encontrar nicotina, compuestos orgánicos volátiles, aldehídos o disolventes, carcinógenos y aromatizantes artificiales.
- Presentan una gran heterogeneidad puesto que se estima en más de 9000 las diferentes composiciones de este conjunto de elementos que contienen estos dispositivos.
- Los trabajos con conflictos de intereses tienen más del doble de probabilidades de concluir su utilidad en la cesación con un PR de 2,03 (IC 95%: 1,26-3,23) que los que no tiene esos conflictos. Algo parecido ocurre con los trabajos que no ven riesgo significativo con el uso de los CE. No hay, por tanto, evidencia que sea una alternativa segura para ayudar a dejar de fumar.
- La única reducción de daños en tabaco es el cese completo y definitivo del consumo de tabaco y nicotina en cualquiera de sus formas. La llamada reducción de daños en tabaco no es una estrategia de salud pública, sino una estrategia de manipulación científica dirigida por la industria tabaquera.

Palabras clave: Nicotina • Dispositivos electrónicos • Cesación del tabaco • Reducción de daños por tabaco.

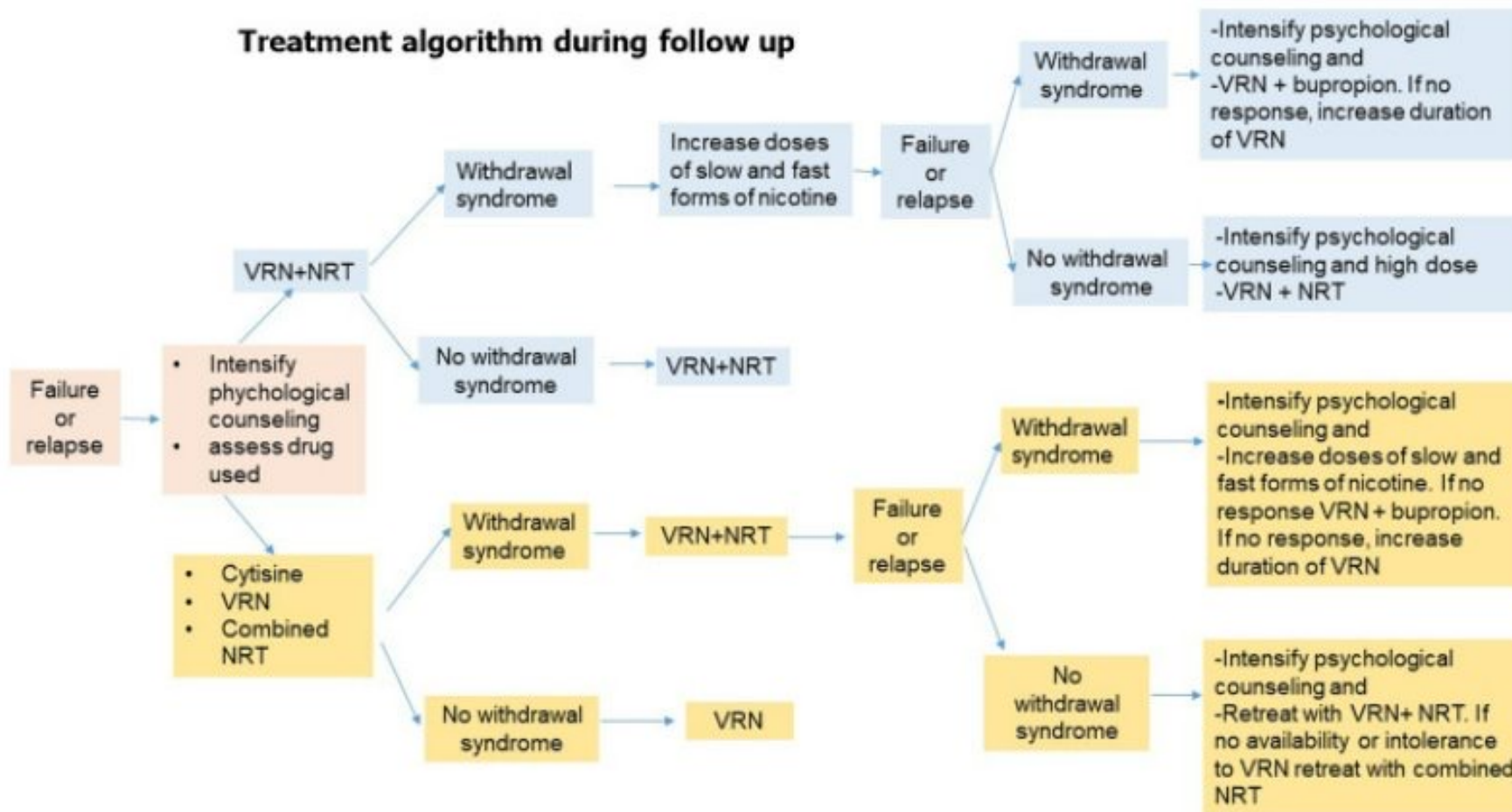
Córdoba García R. Dispositivos electrónicos de liberación de nicotina FMC. 2024;31(3):144-7

I la SEPAR ha intentat fer un algoritme d'intervenció....

Fig. 3. Efficacy of the different drugs for smoking cessation. Analysis of comparisons indirect relationships between the different drugs and their optimization strategies.

Treatment algorithm during follow up

Guía de práctica clínica de la Sociedad Española de Neumología y Cirugía Torácica (SEPAR) sobre el tratamiento farmacológico de la dependencia del tabaco 2023
 Los enlaces del autor abren el panel superpuesto Carlos Rábade - Castedo, José Ignacio de Granda-Orive b c, Juan Antonio Riesco-Miranda de f, Eva De Higes - Martínez g h, Ángela Ramos-Pinedo g h, Eva Cabrera-César i, Jaime Signes-Costa Miñana j k, Marcos García Rueda, Esther Pastor-Esplá m, Carlos A. Jiménez-Ruiz n.
 Archivos de Bronconeumología Volumen 59, Número 10, Octubre 2023, Páginas 651-661

MOLTES GRACIES

Espero haver complert l'objectiu de posar-vos al Dia en Deshabitució tabàquica

12'..... temps MÍNIM QUE HAURIA DE TENIR QUALSEVOL VISITA MÈDICA D'ATENCIÓ PRIMÀRIA

Gràcies per la col·laboració en la preparació d'aquesta presentació :

- Als i les companyes de la Comissió Tècnica del PAPSF
- Al Dr. Alejandro FRINO del Servei de Pneumologia HCP
- A la DUI M. Ángeles Santos

CAMFiC AL DIA

L'actualització en AP

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

